

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 659/2025-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **Domová správa, s.r.o.**, Tehelná 3/A, Trnava, IČO 36 248 461, zastúpenej Palkovič advokátska kancelária s.r.o., Kapitulská 20, Trnava, proti uzneseniu Okresného súdu Galanta č. k. 30C/108/2014-1049 z 25. marca 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 17. júna 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) č. k. 30C/108/2014-1049 z 25. marca 2025 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie, vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a priznal jej náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Mestský bytový podnik Sereď, spol. s r.o. (ďalej len „žalobca“) v r. 2014 na okresnom súde inicioval spor, v ktorom sa na všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov bytového domu bližšie špecifikovaného v žalobe, domáhal vydania bezdôvodného obohatenia v sume 9 653,56 eur s príslušenstvom, ktorú mali zaplatiť spoločne a nerozdielne. V priebehu sporu došlo k viacerým zmenám subjektov vystupujúcich na strane žalovaného, keď pôvodne bolo žalovaných 135 subjektov, ktoré sa menili vzhľadom na zmeny vo vlastníckych vzťahoch a zmeny zákonnej úpravy. Uznesením zo 17. decembra 2019 vstúpila namiesto žalovaných do konania sťažovateľka (správca bytového domu) ako žalovaná. Táto zmena nastala v dôsledku zmeny zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vlastníctve bytov“), keď § 9 ods. 7 druhá veta umožnil správcovi bytového domu zastupovať

vlastníkov pred súdom vo vlastnom mene a na ich účet. Žaloba žalobcu bola zamietnutá a sťažovateľke bol priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. Uznesením z 26. augusta 2024 bolo rozhodnuté o povinnosti žalobcu zaplatiť sťažovateľke trovy konania 70 340,64 eur. Pri rozhodovaní o výške trov konania vyšší súdny úradník aplikoval § 13 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), t. j. základnú sadzbu tarifnej odmeny znížil o 50 %, a to za úkony právnej služby vykonané do 17. decembra 2019, pretože išlo o spoločné úkony pri zastupovaní viacerých osôb.

4. Proti tomuto rozhodnutiu, vydanému vyšším súdnym úradníkom, žalobca podal sťažnosť, v ktorej namietal, že sumu celkových trov tvoria úkony, ktoré neboli vykonávané voči žalovanému. Žalobca pôvodne žaloval 135 žalovaných o vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré patrilo všetkým a malo byť zaplatené z účtu bytového domu. V priebehu konania došlo k zmene subjektov na žalovanej strane z dôvodu zmeny právnej úpravy. Poukázal na § 8 ods. 3 zákona o vlastníctve bytov a na to, že práva všetkých pôvodných žalovaných by boli chránené aj zastupovaním čo i len jedného žalovaného, a teda že jeden právny úkon – jedno vyjadrenie v mene všetkých žalovaných – bol dostatočný na obranu všetkých. V čase podania žaloby (v r. 2013) bola právna úprava koncipovaná tak, že bolo potrebné žalovať všetkých vtedajších vlastníkov bytov. Bolo by nespravodlivé, aby žalobca platil takú vysokú sumu náhrady trov konania iba z dôvodu zlej právnej úpravy. Zdôraznil, že uznesenie je v rozpore s princípom primeranosti, keď žalovaná suma je 9 653,56 eur a žalobca má platiť trovy konania vo výške jej sedemnásobku. Nesúhlasil ani s výpočtom trov konania a namietal priznanie náhrady trov konania za niektoré z úkonov právnej služby.

5. Napadnutým uznesením okresný súd zmenil konečnú výšku trov konania na sumu 5 575,03 eur, pretože vyhodnotil sťažnosť žalobcu ako čiastočne dôvodnú. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že plnomocenstvá podpísala právnomu zástupcovi žalovaných jedna osoba (správca), ktorá konala za vlastníkov bytov a nebytových priestorov, pričom išlo o rovnaký skutkový a právny základ veci (žalobca viedol jeden účet pre všetkých vlastníkov bytov, nevedol analytické účty vo vzťahu ku každému vlastníkovi bytu zvlášť), právny zástupca žalovaných teda nevykonával jednotlivé úkony právnej služby osobitne vo vzťahu ku každému zo žalovaných (do zmeny na strane žalovaných). Takto potom vyšší súdny úradník mal vychádzať pri odmene za jeden úkon právnej služby z tarifnej hodnoty veci 9 653,56 eur podľa § 10 ods. 1 a 2 vyhlášky vo výške 253,94 eur, a to bez ohľadu na počet subjektov, ktoré zastupoval.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka považuje napadnuté uznesenie za svojvoľné, neodôvodnené a nerešpektujúce výslovné znenie vyhlášky (§ 13 ods. 2 vyhlášky). Okresný súd odôvodnil nepriznanie odmeny za zastupovanie druhého a každého ďalšieho žalovaného len tým, že vzhľadom na rovnaký skutkový a právny základ právny zástupca nevykonával úkony samostatne za každého zo žalovaných, teda v podstate tým, že išlo o spoločné úkony. Nevysvetlil však, prečo neuplatnil zníženie odmeny o 50 %, ako to prikazuje § 13 ods. 2 vyhlášky, ale o 100 %, čo nemá oporu v žiadnom právnom predpise. Napriek splneniu hypotézy právnej normy obsiahnutej v § 13 ods. 2 vyhlášky okresný súd toto neaplikoval a ani nevysvetlil, prečo toto ustanovenie neaplikoval

a pristúpil k zníženiu odmeny o 100 % bez toho, aby jasne identifikoval právny základ pre takéto zníženie. Sťažovateľke nie je zrejmé, v čom okresný súd videl neúčelnosť a neefektívnosť úkonov pri ostatných žalovaných, keď boli nevyhnutnými na zabezpečenie ich právneho zastúpenia v súdnom spore.

7. Súčasne sťažovateľka poukazuje na to, že žalobca požadoval zaplatenie žalovanej sumy od žalovaných spoločne a nerozdielne, čo znamená, že procesná pasivita ktoréhokoľvek zo žalovaných by mohla mať za následok, že skutkové tvrdenia žalobcu by boli voči nemu nesporné. Dokonca by to mohlo viesť k vydaniu kontumačného rozhodnutia voči nemu, keďže vzhľadom na solidárnosť žalovanej pohľadávky išlo v konaní o samostatné procesné spoločenstvo. Solidárnosť žalovanej pohľadávky spôsobila, že v konaní bolo potrebné dôsledne vykonávať všetky procesné oprávnenia a realizovať procesné povinnosti v mene všetkých žalovaných, ktorým nemožno uprieť právo dať sa v konaní zastúpiť advokátom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľky o porušení jej práv pri rozhodovaní o výške právoplatne priznaného nároku na náhradu trov konania, a to z dôvodu nesprávnej aplikácie právnej normy. Je presvedčená o tom, že ak okresný súd neaplikoval v jej veci § 13 ods. 2 vyhlášky a túto okolnosť vo svojom rozhodnutí nevysvetlil, porušil tým jej práva. Napriek tomu, že sťažovateľka v ústavnej sťažnosti odôvodňuje svoju aktívnu procesnú legitimáciu na podanie ústavnej sťažnosti iba všeobecne, treba poznamenať, že táto jej svedčí, hoci sama sťažnosť proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka nepodala, keďže proti rozhodnutiu sudcu o sťažnosti iný prostriedok nápravy v zmysle čl. 13 dohovoru nemá.

9. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

10. Sťažnostné námietky smerujú proti rozhodnutiu všeobecného súdu o výške trov konania. V nadväznosti na to ústavný súd považuje za žiaduce poukázať v prvom rade na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania ako o integrálnej súčasti súdneho konania je zásadne výsadou všeobecného súdu. V rámci tohto rozhodovania ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnú sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (m. m. I. ÚS 40/2012, I. ÚS 630/2017).

11. Ak ústavný súd v minulosti rozhodol o porušení práv sťažovateľov rozhodnutiami všeobecných súdov o trovách konania, bolo to napríklad v prípadoch nerešpektovania príslušných ustanovení zákona, resp. vyhlášky (II. ÚS 82/09, I. ÚS 119/2012, II. ÚS 536/2018) a tiež v prípade nedostatočného odôvodnenia právnych záverov všeobecného súdu (I. ÚS 423/2010, IV. ÚS 513/2018).

12. Po preskúmaní napadnutého uznesenia ústavný súd dospel k záveru, že o žiaden z týchto prípadov v danej veci nejde.

13. Kľúčovou námietkou, s ktorou sa sťažovateľka obracia na ústavný súd, je otázka správnosti aplikácie konkrétneho ustanovenia vyhlášky použiteľného v danom prípade [§ 10 ods. 1 a 2 vyhlášky *versus* § 13 ods. 2 vyhlášky], pretože od toho závisí výška priznanej náhrady trov konania.

14. Z napadnutého uznesenia vyplýva, že spor o vydanie bezdôvodného obohatenia sa pôvodne viedol proti 135 žalovaným, ktorí boli vlastníkmí bytov a nebytových priestorov v dome, a žalovaná suma mala byť zaplatená z účtu bytového domu. V čase podania žaloby (r. 2013) bola právna úprava zákona o vlastníctve bytov koncipovaná tak, že bolo potrebné žalovať všetkých vtedajších vlastníkov bytov (§ 8 ods. 3 zákona o vlastníctve bytov). V dôsledku zmeny právnej úpravy (zákona o vlastníctve bytov) došlo v priebehu sporu k zmene subjektov na strane žalovaného a namiesto vlastníkov vstúpila do konania sťažovateľka (správca bytového domu). K tejto zmene došlo na podklade § 9 ods. 7 zákona o vlastníctve bytov, podľa ktorého „*Spoločenstvo a správca sú povinní vykonávať správu domu samostatne v mene a na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome. Spoločenstvo a správca vo vlastnom mene zastupujú a konajú na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome pred súdom a iným orgánom verejnej moci;...*“. Žaloba bola zamietnutá a vyšší súdny úradník pristúpil k vyčísleniu trov konania s ohľadom na uvedenú procesnú situáciu tak, že pri úkonoch právnej služby poskytnutých do 17. decembra 2019 aplikoval zníženie základnej sadzby tarifnej odmeny o 50 % podľa § 13 ods. 2 vyhlášky v znení účinnom do 31. decembra 2023, keďže išlo o spoločné úkony pri zatupovaní viacerých osôb. Celková suma trov konania bola vyčíslená na 70 340,64 eur. Okresný súd sa s týmto prístupom nestotožnil a pri vyčíslení trov konania vychádzal z tarifnej hodnoty veci, keď aplikoval § 10 ods. 1 a 2 vyhlášky (t. j. bez ohľadu na počet subjektov, ktoré zastupoval), pretože bol toho názoru, že vzhľadom na rovnaký skutkový a právny základ právny zástupca nevykonával jednotlivé úkony právnej služby osobitne vo vzťahu ku každému zo žalovaných (do zmeny na strane žalovaných). Celkovo tak priznal sťažovateľke trovy konania 5 575,03 eur.

15. Je pravdou, že vyhláška osobitne upravuje prípad, keď ide o spoločné úkony pri zastupovaní viacerých osôb (§ 13 ods. 2 vyhlášky). Pravdou je i to, že v danom prípade pri začatí sporu vystupovalo na žalovanej strane 135 žalovaných, čo logicky vedie k záveru o dôvodnosti aplikácie § 13 ods. 2 vyhlášky. Ústavný súd však už viackrát uviedol, že k výkladu právnych predpisov a ich inštitútov nemožno pristupovať len z hľadiska textu zákona, a to ani v prípade, keď sa text môže javiť ako jednoznačný a určitý, ale predovšetkým podľa zmyslu a účelu zákona. Jazykový výklad môže totiž v zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu predstavovať len prvotné priblíženie sa k obsahu právnej normy, ktorej nositeľom je interpretovaný právny predpis; na overenie správnosti či nesprávosti výkladu, resp. na jeho doplnenie či spresnenie potom slúžia ostatné interpretačné prístupy postavené na roveň gramatickému výkladu, najmä teleologický a systematický výklad vrátane ústavne konformného výkladu, ktoré sú spôsobilé v kontexte racionálnej argumentácie

predstavovať významný korektív pri zistení obsahu a zmyslu aplikovanej právnej normy (IV. ÚS 92/2012, I. ÚS 351/2010).

16. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že okresný súd nepristúpil k posúdeniu výšky trov konania prísne formalisticky, ale pred rozhodnutím o tom, ktoré z relevantných ustanovení aplikuje na daný prípad, vzal do úvahy viaceré premenné, a to jednak (i) predmet konania (zaplatenie sumy 9 653,56 eur), (ii) žalovanú stranu sporu, ktorou mali byť vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome, (iii) kogentnosť právnej úpravy, ktorá spočívala v nevyhnutnosti žalovať všetkých vlastníkov (v čase začatia sporu), a zmenu právnej úpravy v tejto časti v súlade s účelom, ktorému mala slúžiť, (iv) ako aj to, že právny zástupca nevykonával jednotlivé úkony právnej služby osobitne vo vzťahu ku každému zo žalovaných, plnomocenstvá podpísala právnomu zástupcovi jedna osoba (správca), ktorá konala za vlastníkov bytov a nebytových priestorov, pričom išlo o rovnaký skutkový a právny základ veci. Súčasne prihliadal aj na aspekt preukázanosti, odôvodnenosti a účelnosti vynaložených trov [§ 251 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“)] a jeho verdikt neodporuje ani princípu primeranosti (pomer výšky žalovanej pohľadávky k výške trov konania).

17. Z tohto pohľadu sa žiada dodať, že účelnosť vynaložených trov možno objektívne konštatovať v prípade, ak bol výdavok pri sledovaní legitímneho cieľa vynaložený iba v nevyhnutnom a všeobecne akceptovateľnom rozsahu. Rozhodujúcim kritériom je teda efektívnosť výdavku vo vzťahu k jeho výške (porov. nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 207/2019), o čom bolo možné mať pri sume viac ako sedemnásobku žalovanej sumy pochybnosť. Pri posudzovaní účelnosti nákladov vynaložených na právne zastúpenie treba dôsledne rozlišovať, či právne zastúpenie advokátom je využitím ústavne zaručeného práva na právnu pomoc alebo či ide skôr o zneužitie tohto práva na úkor protistrany (m. m. I. ÚS 615/2014). Ak aj advokát pôvodne zastupoval viacero osôb, bolo to v jednom konaní o žalobe, v ktorej sa argumentácia vzťahuje na všetkých žalovaných rovnako, čím boli v podstatnej miere aj znížené nároky na prípravu zastupovania a spísanie podaní v danej veci (m. m. III. ÚS 209/2020).

18. Napriek tomu, že okresný súd mohol v rámci odôvodnenia napadnutého uznesenia detailnejšie ozrejmiť svoje myšlienkové pochody a prilihavejšie reagovať na argumentáciu sťažovateľky týkajúcu sa § 13 ods. 2 vyhlášky, ústavný súd sa nedomnieva, že by rezignoval na svoju povinnosť odôvodniť prijaté rozhodnutie tak, aby bolo dostatočným podkladom na výrok, ktorým určil výšku náhrady trov konania. Z hľadiska požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia – uznesenia (§ 263 CSP) – postačuje objasnenie základných dôvodov, ktoré viedli k prijatiu uznesenia a ktoré sú spôsobilé výrok uznesenia rozumne a preskúmateľným spôsobom vysvetliť. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia je jednoznačné, prečo okresný súd aplikoval na vec § 10 ods. 1 a 2 vyhlášky, ako dospel k určeniu tarifnej hodnoty veci a následne aj k výpočtu základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby. Preto možno uzavrieť, že vo vzťahu k aplikácii právnej normy, metodike výpočtu trov konania, k posudzovaniu ich odôvodnenosti a účelnosti okresný súd zodpovedal všetky právne a skutkovo relevantné otázky. Ústavný súd nezistil v týchto právnych záveroch napadnutého uznesenia okresného súdu nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo jeho arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti. Pokiaľ Civilný sporový poriadok ponecháva otázky trov konania vrátane posúdenia ich účelnosti úvahe všeobecných súdov a tie v jednotlivých prípadoch prihliadajú na konkrétne okolnosti prípadu a svoje úvahy dostatočne odôvodnia, nemožno ich postup z hľadiska základných práv a slobôd

považovať za svojvoľný ani neprimeraný (k tomu obdobne napr. aj uznesenia Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 2777/11 či sp. zn. I. ÚS 988/12).

19. Aj v tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je mimoriadnou opravnou inštanciou a nemôže nahrádzať právomoc všeobecných súdov a že jeho úlohou nie je nanovo vyhodnocovať skutkové a právne okolnosti prípadu a nahradiť závery všeobecných súdov svojím vlastným názorom, ale presvedčiť sa, že závery všeobecných súdov nie sú prejavom svojvôle, ktorá by mohla mať za následok porušenie práv sťažovateľov. Ústavný súd tak sumarizuje, že okresným súdom aplikovaný postup pri hodnotení rozhodujúcich skutkových okolností veci nezakladá dôvod na jeho výnimočný zásah do napadnutého uznesenia v súlade s právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Ako už bolo uvedené, vzhľadom na predmet napadnutého uznesenia okresného súdu, ktorým bolo rozhodnuté o výške trov konania, by zásah ústavného súdu mohol odôvodňovať jedine výnimočný exces v postupe a záveroch uznesenia okresného súdu, rozporný so samotnými princípmi spravodlivého súdneho konania, aký v okolnostiach danej veci ústavným súdom zistený nebol.

20. Na tomto mieste sa žiada dodať, že jednotlivé inštitúty Civilného sporového poriadku a iných procesných predpisov je potrebné interpretovať a aplikovať tak, aby – pri zachovaní ostatných základných princípov a východísk civilného procesu – zodpovedali ochranej funkcii civilného práva procesného, účelom ktorého je poskytovanie ochrany porušeným alebo ohrozeným reálnym subjektívnym hmotným právam a právom chráneným záujmom. Nemožno pripustiť, aby civilné súdne konanie bolo odtrhnuté od jeho skutočného spoločenského poslania a aby sa namiesto poskytovania ochrany stalo výlučne nástrojom slúžiacim k vytváraniu ľahkého a nijak neodôvodneného zisku na úkor protistrany. Za situácie, keď trovy konania predstavujú niekoľkonásobne vyššiu sumu ako je sama pohľadávka, ktorá je predmetom sporu, nemožno jednoznačne považovať za ústavne nekonformné, ak súd trovy konania neprimerané voči pohľadávke neprizná alebo ich náhradu zníži (m. m. III. ÚS 209/2020), čo musí samozrejme náležite odôvodniť (bod 8 odôvodnenia tohto uznesenia).

21. Preto ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

22. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky obsiahnutých v petite jej ústavnej sťažnosti, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu